

i saa Henseende er en meget væsentlig Forskjel paa Fæstegodset og paa Selveiergodset, og at Udstykning med Hensyn til dette sidste anbefaler sig i langt høiere Grad, end den synes at kunne anbefale sig med Hensyn til Fæstegodset, og i denne Betragtning er Udvalgets Flertal enigt. Nu at trække den fuldkomment korrekte Grændse i denne vanskelige Sag har Udvalgets Flertal derfor i alt Fald anset sig inkompetent til. Der er isøvrigt ogsaa flere andre Forskjelligheder imellem Mindretallets Forslag og Regjeringsforslaget med Flertallets Endringer dertil, men dette er Hovedforskjellen, og det er ogsaa den, der har bevirket, at der ikke har kunnet komme Overensstemmelse tilveie mellem Flertallets og Mindretallets Anskuelse i denne Sag.

Til disse Bemærkninger skal jeg for Diebliffet indskrænke mig, idet jeg paany anbefaler Flertallets Forslag til det høie Things Opmærksomhed og Vedtagelse.

Mourier-Petersen: Mindretallet har ikke kunnet slutte sig til Regjeringsens Udkast og ikke heller til Flertallets Forslag, skjøndt man maa anse disse i det Hele taget ikke blot for meget gunstigere lige overfor Godseierne end Regjeringsens Forslag, men ogsaa i det Væsentlige for Forbedringer af samme. Vi have ikke følt nogen Opfordring til at vise en større Imødekommen end den, der fremgaar af vort Forslag i Slutningen af Betænkningen, da vi hviæfen i Regjeringen eller i Udvalgets Flertals eller det andet Things Stilling til hele denne Sag have kunnet finde en Garant mod fortsatte fornyede Angreb paa Godseiernes Eiendomsret over deres Bøndergods. Allerede af denne Grund have vi altsaa ikke kunnet slutte os til Flertallet, og det bliver derfor unødvendigt yderligere at udvikle, hvorvidt vi under andre Omstændigheder, naar der alene toges Hensyn til Flertalsforslagene eget umiddelbare Indhold, vilde have kunnet tro os i Stand til at tiltræde dem eller i det Mindste nogle af dem. Vi kunne overhovedet slet ikke tilegne os den Betragtning, at Diebliffet nu skulde være kommet til at reformere Fæstelovgivningen og derigjennem paalægge Godseierne nye og større Indskrænkninger end dem, de

allerede ere underkastede, hvorved man jo desuden gaar imod den hele Retning, hvori Tiden i andre Forhold udvikler sig. Da jo nemlig Godseierne eller i det Mindste den overveiende Del af dem vise sig villige til at efterkomme den Opfordring, der er rettet til dem om at afhænde deres Gods, saaledes at allerede en betydelig Del deraf er solgt, og det navnlig i den allernærmeste Tid er solgt, er der jo den bedste Udsigt til, at hele Fæstevæsenets Betydning om ikke lang Tid vil være sundet ind til saa godt som Intet, og det paa den Maade, som er bedst tjenlig for begge Parter og ogsaa for Landet, nemlig ved frivillige Salg underhaanden. Naar vi imidlertid uanset denne vor Betragtning have villet opstille Endringsforslag og derved lægge for Dagen, at vi ikke ere mod enhver Forandring i det Bestaaende, saa er Grunden den, at der i Regjeringsens Forslag findes en Bestemmelse, om hvilken vi tro, at det dog maasse med nogen Føie vil kunne siges, at Almenvælet her kræver en Forandring i det Bestaaende. Vi sigte til det første Punktum i § 1 af Regjeringsens Forslag, der lyder saaledes: „Ved Dmdeling af Bøndergods bliver for Fremtiden at tagtage, at ingen Fæstegaards Tilliggende nedbringes til mindre Størrelse end 20 Edr. Land boniteret Jord til Taxten 24.“ Denne Bestemmelse, som ordret er optagen i vort Endringsforslags første Punktum, gjør en ikke uvæsentlig Indskrænkning i den Dmdelingsret, Godseierne hidtil have haft. Medens det nemlig hidtil har været Godseierne tilladt frit at omdele deres Eiendom indenfor en Grændse af en Edr. Hartkorn, vil efter denne Bestemmelse en Fæstegaards Tilliggende ikke kunne nedbringes til en mindre Størrelse end 20 Edr. Land til Taxt 24, det er knapt 4 Edr. Hartkorn. Skjøndt denne Indskrænkning ingenlunde er uvæsentlig, og skjøndt der i Lovforslaget ikke er talt om noget Bederlag for den Ret, som man berøver Godseierne, have vi dog troet at kunne gaa ind paa den, fordi vi erkjende, at det Offentlige kan have en Interesse i, at Landets Middelfordbrug i det Mindste til en vis Grad bevares, og vi ikke kunne benegte Muligheden af, at der paa de tilbageværende Godser kunde være Fare for, at disse kunde forsvinde mere end ønskeligt,